

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Zuzana Reháková
Název diplomové práce: Word Order Patterns in Old and Modern English
Slovosledné vzorce ve staré a moderní angličtině

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Kozubíková-Šandová PhD.
Oponent diplomové práce: Mgr. Leona Rohrauer

I. Cíl práce a jeho naplnění:

1. Cíl práce byl stanoven a naplněn v souladu s tématem
2. Cíl práce byl naplněn s drobnými nedostatky
3. Cíl práce byl adekvátní, ale jen částečně naplněný
4. Stanovený cíl nebyl naplněn

II. Struktura práce:

1. Logická, jasná a přehledná
2. Přiměřená
3. Uspokojivá
4. Nevhodná

III. Práce s literaturou:

1. ~~Výborná: zvoleny a použity vhodné prameny v patřičném rozsahu, přesná práce s citacemi, kritická analýza zdrojů~~
2. ~~Velmi dobrá práce s adekvátními prameny v patřičném rozsahu~~
3. Průměrná práce s literaturou
4. Slabá, chybná nebo nedostačující

IV. Prezentace a interpretace dat:

1. ~~Systematická, logická prezentace, originální a důsledná interpretace~~
2. ~~Velmi dobrá prezentace dat, úspěšný pokus o jejich interpretaci~~
3. Uspokojivá prezentace i interpretace dat
4. ~~Neodpovídající prezentace, nedostatečná analýza výsledků~~

V. Formální stránka:

1. Odpovídá všem stanoveným požadavkům
2. ~~Obsahuje drobné formální chyby~~
3. ~~Nesplňuje některé zásadní požadavky~~
4. ~~Nesplňuje většinu stanovených požadavků~~

VI. Jazyková úroveň práce:

1. ~~Výborná~~

2. Velmi dobrá
3. Dobrá
4. Podprůměrná

- VII. Náročnost zpracování tématu:
1. Velmi vysoká
 2. Vysoká
 3. Střední
 4. Nízká

- VIII. Přínosy práce:
1. Originální zpracování a názory, předkládá nová zjištění
 2. Práce je v daném oboru přínosná, ale neobsahuje originální a nová zjištění
 3. Průměrné, omezené využití výsledků práce
 4. Nedostatečné, práce nemá jasný přínos pro obor

Vyjádření vedoucího diplomové práce/oponenta diplomové práce*:

Cílem diplomové práce Zuzany Rehákové bylo porovnat výskyt slovosledných vzorců ve staré a moderní angličtině. Výzkum byl proveden na vzorku, který obsahuje 200 excerpovaných vět ze současné angličtiny a totéž množství vět excerpovaných z hrdinského eposu Beowulf psaného starou angličtinou. Materiál, na němž byl výzkum proveden, tedy představuje úctyhodných 400 excerpovaných vět. Práce je přehledně strukturovaná. Problematika větných vzorců a vývoje angličtiny s ohledem na ně je zasazena do širokého rámce historického vývoje jazyka, nechybí ani typologie a genealogie jazyků. Sporná je však praktická část práce, jejímž výsledkem mělo být validní porovnání využití větných vzorců v jazyce staré angličtiny a v angličtině současné. Vzhledem k rozdílnému postupu v každém z textů při analýzách však získané výsledky řádné srovnání neumožňují. Cíl práce byl tedy jen minimálně naplněn. Z důvodu omezeného prostoru, jenž oponentský posudek poskytuje, se zaměřím na jazykovou úroveň práce a na komentáře k praktické části, abych osvětlila, v čem podle mého názoru spočívá její problematičnost.

Praktická část: nejspornější jsou závěry práce. Diplomantka se zabývá identifikací různých větných vzorců v textu psaném současnou angličtinou, popisuje vzorce SV, SVC, SVA, SVO, SVOO, , SVOA, SVOC a uvádí v absolutních číslech (u jednotlivých vzorců jsou uváděna i procenta z celku izolovaných větných vzorců, avšak v závěrečném srovnání se pracuje už jen s absolutními čísly) množství jejich výskytu. V text psaném starou angličtinou diplomantka pracuje metodou identifikace vzorce SV a SV v kombinaci se substituentem X, který reprezentuje jak předmětné doplnění, tak adverbialní, a jakýkoli další konstitutivní člen větného vzorce. Diplomantka pak zaznamenává výskyty vzorců (XSV, XVS, XSVS, SVX, SVXX, SXV, VS, VSX, VSXX, VXX, VX a Ostatní [Miscellaneous]). Toto je sice uznávaný postup při vyhodnocování historických textů, avšak neposkytuje výsledek relevantní ke kategoriím zjišťovaným v textu současné angličtiny. Proč nebyly izolovány alespoň doklady SVO (př. 215 a jistě by bylo možné identifikovat další), SVA, aby bylo možno výsledky srovnat? Takto bylo možné srovnat jen vzorec SV, ale i toto srovnání v závěru práce chybí. Diplomantka komentuje výsledky pro každý z textů zvlášť, ke srovnání nepřistupuje až na jednu větu (poslední věta na str. 61)

Ohledně jednotlivých rozborů: definice věty na str. 40 jakoby se neopírala o reprezentativní zdroje, je nepřesná a totéž platí o komentářích k syntaktickým jevům v praktické části –

tvrzení diplomantky nejsou opřena o reprezentativní zdroje a poměrně často pak dochází k mylné analýze věty ze syntaktického hlediska, například na str. 42 ve skupině SVC je zařazen i doplněk předmětu, v tom případě se však jedná o vzorec SVOCo, co je myšleno popiskou verb komplement? Chybí zde příklady, ilustrován je pouze SVC s doplňkem podmětu, př. 29 na str.44, jedná se o SVC (obsahuje sponové sloveso) ne SVA, na téže straně příklad č. 144 – také se zde nejedná o větný vzorec SVA, adverbiale zde netvoří konstitutivní větný člen, věta bez adverbiale nepůsobí neukončeně, stejně tak další vyjmenovávaná adverbia, která podle diplomantky působí v těchto větných vzorcích na začátku věty nebývají konstitutivním prvkem vzorce SVA, kde adverbium nejčastěji vyjadřuje lokalizaci místní či temporální, dále určení míry, určení způsobu v dispozičních větách, viz Dušková, L. (1994) *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*, Praha: Akademia str. 358-359 (dále už jen *Mluvnice*). Př. 31 na str. 45 neilustruje větný vzorec SVOO, vazba with + abstraktní substantivum vyjadřuje určení podmětu (viz. *Mluvnice* str. 459) a ne předmět, na téže straně příklad 85 ilustruje vzorec SVO ne SVOO. Kategorie SVOA je ilustrována také nesprávnými příklady, většina sloves v příkladových větách nevyžaduje určení místní.

Oč se opírá tvrzení diplomantky, že věty zvolací se v psané literatuře spíše nevyskytují (str. 48)? Je pravda, že je to jev spíše mluveného jazyka, avšak právě mluvený jazyk je próze často imitován. Ukázka č. 98 neilustruje zvolací větu, avšak větu tázací s pořádkem slov věty oznamovací. Str. 49 *Eccrine coordination* – odkud pochází terminologie? Diplomantka tento typ neosvětluje (na rozdíl od ostatních), jedná se o koordinaci závislých vět? Pak by příklad patřil do oddílu o tzv. „complex sentence“. Ukázky elipsy jsou vytrženy z kontextu a daný jev dobře neilustrují.

Jazyková úroveň práce: v textu práce se vyskytují nepřehledné pasáže způsobené např. nelogickým řazením vět uvnitř souvětí, viz. poslední věta oddílu 9.1.1 na str. 41 či nejasným vyjadřováním, viz. str. 41 „The verb has a characteristic utterance of its autor“ místo příhodnějšího „The verb expresses typical characteristics of the subject“, dále viz. definice SVA větného vzorce na str. 43 (vzorec není typický pro netranzitivní slovesa, ale typicky tento typ slovesa obsahuje společně s adverbiale). První věta kapitoly 9.1 nedává smysl, poslední větu téhož odstavce by bylo třeba rozvést. Dále str. 51 v definici jednočlenné věty neslovesné je užito slovesa *coined*, které však ve větě nedává smysl, viz. „Verbless clauses are closely coined to the context or situation.“, tamtéž rovněž gramatické opomenutí v poslední větě odstavce. Některá vysvětlení strádají nedostatkem terminologie, např. chybí reference na tranzitivní a netranzitivní slovesa, příhodné při popisu větných vzorců na str. 41 dole, termínu je použito až při definování SVA vzorce. Dále, *agens* a *patiens* na str. 42, v tabulkách místo „frequency of usage“ by bylo příhodnější užít „number of occurrences“. Vyskytují se také gramatická opomenutí, např. třetí věta *Abstraktu* by měla být bez čárky, na str. 11 ve větě „The last chapter then sum up all findings“ nemá sloveso správný tvar, v komentáři k př. 90 na str. 41 spíše „at the moment of utterance“ nežli „in the moment of utterance“, str. 53 první odstavec „helped me with the understanding“ místo „helped me understand“, na str. 42 je chybně užito určitého členu při generickém odkazování, viz. „It includes mostly the phrasal verbs ...“. Práce obsahuje místy překlady či užití nevhodného lexému, např. na str. 38 „The samples were summed up“ spíše „collected“, na str. 40 překlep „sentences have of the form of a statement“, „havening“ místo „happening“ u komentáře k př. 90 na str. 41, na str. 59 „dialog“ místo správného „dialogue“. Str. 8 v seznamu zkratk je zkratka pro „complement“ C označena jako *Object*.

Výhrady uvedené výše však nebrání doporučení této diplomové práce k obhajobě. Výzkumný úkol, který si diplomantka zvolila, je velice náročný a jeho zpracování vyžadovalo mnoho úsilí.

Práce splňuje/nespĺňuje* základní požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji/nedoporučuji* k ústní obhajobě.

Navrhovaná známka: ~~v ýborně~~ - velmi dobře – dobře - nedostatečně*

Otázky k obhajobě:

Jaké konkrétní výsledky přineslo srovnání textu staroanglického s textem, jenž je psaný současnou angličtinou?

Vysvětlete pojem „*eccrine coordination*“.

Podpis vedoucího diplomové práce/oponenta diplomové práce*:

Datum: 26.5. 2014

*nehodící se škrtněte